

Vergaderjaar 1992-1993

22 601

Wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enkele andere wetten in verband met de regeling van een procedure voor de voorbereiding en totstandkoming van besluiten en aanpassing van de Wet milieubeheer en enkele andere wetten aan de eerste tranche van de Algemene wet bestuursrecht

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 7 december 1992

1. Algemeen

Het verheugt ons te vernemen dat de leden van de CDA-fractie het een goede zaak achtten dat de in dit wetsvoorstel opgenomen uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure een plaats krijgt in de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Afdeling 3.4A is, zo antwoorden wij op de desbetreffende vraag van de leden van de CDA-fractie, uitdrukkelijk ook geschikt voor zaken die niet door de Wet milieubeheer (Wm) worden bestreken. In de memorie van toelichting is reeds gewezen op de voorbereiding van trajectnota's, geregeld in het wetsvoorstel Tracéwet. Inmiddels bestaat ook het voornemen de procedure van afdeling 3.4A van toepassing te doen zijn op besluiten in het kader van de Ontgrondingenwet. Volgens de planning zal een daartoe strekkend wetsvoorstel aan het einde van het tweede kwartaal van 1993 bij de Tweede Kamer worden ingediend. Bij de vraag of afdeling 3.4A van toepassing zou moeten zijn in gevallen waarin ingevolge wetsvoorstel 22 495 een uitzondering wordt gemaakt op het beginsel van rechtspraak in twee feitelijke instanties, tekenen wij aan dat het van toepassing zijn van afdeling 3.4A niet een zelfstandige grond vormt om in de eerste fase van de herziening van de rechterlijke organisatie te komen tot een uitzondering op de hoofdregel van rechtspraak in twee feitelijke instanties. Het is veeleer zo, dat in geval van de door ons als «kwetsbaar» betitelde geschillen het van toepassing zijn van deze afdeling een rechtvaardigingsgrond vormt om deze op grond van andere overwegingen geïndiceerde keuze ook daadwerkelijk te maken. Wij verwijzen voorts naar de memorie van antwoord bij wetsvoorstel 22 495.

Juist omdat afdeling 3.4A ook geschikt is voor besluiten die niet door de Wet milieubeheer worden bestreken, hebben wij in de memorie van toelichting aangegeven dat bij het creëren van inspraakmogelijkheden steeds moet worden overwogen of toepassing moet worden gegeven hetzij aan afdeling 3.4, hetzij aan afdeling 3.4A. De leden van de CDA-fractie vroegen zich af of niet in de wet moet worden bepaald dat er slechts uit die twee procedures kan worden gekozen, zodat een gesloten systeem ontstaat. Het zal uit het voorgaande duidelijk zijn dat de gedachte om het gebruik van deze procedures zoveel mogelijk te

bevorderen, ons aanspreekt. Zo zullen wij het toejuichen wanneer gemeenten in hun ingevolge de nieuwe Gemeentewet vast te stellen inspraakprocedures waar mogelijk de standaardprocedures van de Awb volgen. Het gaat ons echter te ver om dat uitdrukkelijk in de Gemeentewet of in de Awb voor te schrijven. Ten aanzien van de wetgeving van de centrale overheid zal de eerste ondergetekende erop toezien, onder andere in het kader van de wetgevingstoetsing, dat de procedures van de Awb waar mogelijk worden gekozen. Het ligt echter niet voor de hand een dergelijke instructienorm, die ook voor de formele wetgever zou gelden, in de wet neer te leggen: deze past beter in de Aanwijzingen voor de regelgeving. Wij verklaren ons gaarne bereid na te gaan of het zinvol is de aanwijzingen op dit punt aan te vullen.

Wij voegen hieraan toe, dat niet alleen in wettelijke voorschriften het volgen van de procedure van afdeling 3.4A kan worden voorgeschreven, maar dat een bestuursorgaan daar ook in een bepaald geval toe kan besluiten. Onder omstandigheden zou dat bepaald doelmatig kunnen zijn, bij voorbeeld omdat het voor te bereiden besluit nauw verband houdt met een besluit waarvoor reeds is bepaald dat de procedure van die afdeling moet worden gevolgd. Er ontstaat dan de mogelijkheid voor beide besluiten een gecombineerde procedure te volgen.

De leden van de CDA-fractie vroegen ten slotte waar nu precies is geregeld dat afdeling 3.4A van toepassing wordt op beschikkingen waarop thans nog de Wabm/Wm-procedure van toepassing is. Anders dan deze leden veronderstellen, is dat niet in hoofdstuk 13 van de Wm geregeld, maar wordt in de milieuwetten de thans bestaande vantoepassingverklaring van de procedures van de Wm vervangen door een verwijzing naar de procedures van afdeling 3.4A. Een voorbeeld ter verduidelijking: Artikel 33 van de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) bevat regels over een ontheffing. In het derde lid van dat artikel is nu nog geregeld dat de Wabm/Wm-procedure van toepassing is op de voorbereiding van die ontheffing. In artikel XI, onderdeel B, sub 1, van het wetsvoorstel wordt artikel 33, derde lid, Wms gewijzigd. Die wijziging houdt in dat voortaan niet meer de Wabm/Wm-procedure van toepassing is, maar de procedure van de Awb. Een en ander laat overigens onverlet dat enkele milieuspecifieke bepalingen van de Wabm/Wm-procedure (opgenomen in de nieuwe afdeling 1.32 Wm) van toepassing blijven op beschikkingen op grond van sectorale milieuwetten. Met het oog daarop zijn in artikel 13.1 (nieuw) Wm de wetten opgesomd die kunnen bepalen dat naast afdeling 3.4A Awb tevens afdeling 13.2 Wm in acht moet worden genomen. Ook in het gegeven voorbeeld van artikel 33, derde lid, Wms is dat gebeurd.

De leden van de PvdA-fractie meenden een tegenstelling te bespeuren tussen enerzijds de Awb in het algemeen en het onderhavige wetsvoorstel in het bijzonder en anderzijds wetgeving als bij voorbeeld de in voorbereiding zijnde «Nimby-wet». Enerzijds worden, zo meenden deze leden, aan de burger meer mogelijkheden tot inspraak en rechtsbescherming gegeven, anderzijds wordt wetgeving voorbereid omwille van de slagvaardigheid van het bestuur. Zij vroegen de regering hierop in algemene zin haar visie te geven. Vooraleer dat te doen, zouden wij het misverstand willen wegnemen dat de Awb – en met name afdeling 3.4A – beoogt om meer mogelijkheden tot inspraak te geven dan nu het geval is. De afdelingen 3.4 en 3.4A betreffen facultatieve standaardprocedures. Het is aan de bijzondere wetgever en aan bestuursorganen om deze procedures in de daarvoor in aanmerking komende gevallen van toepassing te verklaren. De Awb zelf verplicht daar niet toe. De wet beoogt wel door het brengen van meer eenheid in de voorbereidingsprocedures de doelmatigheid van de besluitvorming te bevorderen. Het kan als een van de oorzaken van de gecompliceerdheid van de huidige

bestuurlijke besluitvorming worden beschouwd dat de procedurevoorschriften in de wetgeving onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Indien in verband met eenzelfde activiteit verschillende besluiten moeten worden genomen, kan dat een probleem vormen: onderlinge afstemming is dan moeilijk, terwijl het gevaar van herhaling van zetten niet goed te vermijden valt. Wij zien in de door de leden van de PvdA-fractie geschetste ontwikkelingen dan ook geen tegenstelling. In verband daarmee wijzen wij nog op het volgende. In de eerste plaats kunnen openbare voorbereidingsprocedures en ook de ingevolge de Awb verplichte bezwaarschriftprocedure juist de slagkracht van het bestuur vergroten. Die voorzieningen stellen het bestuur immers in staat om een heldere en verantwoorde afweging te maken tussen alle belangen die bij een besluit betrokken kunnen zijn. Op deze wijze kan het besluit meer aanvaardbaar worden voor de betrokken partijen, hetgeen de uitvoerbaarheid daarvan vanzelfsprekend ten goede komt en het beroep op de rechter kan doen verminderen. Van belang is uiteraard dat inspraakprocedures en rechtsbescherming goed zijn toegesneden op het betrokken besluit, dat de procedureregels duidelijk zijn en dat wordt gewerkt met heldere en zo kort mogelijke termijnen. De in de Awb opgenomen regels houden uitdrukkelijk rekening met deze voorwaarden. In de tweede plaats merken wij op dat met wetgeving als de «Nimby-wet» geenszins wordt beoogd afbreuk te doen aan het bestaande niveau van inspraak en rechtsbescherming. Zonder ten gronde op het wetsvoorstel «Nimby» in te gaan (het wetsvoorstel is thans in behandeling bij de Raad van State) wijzen wij erop dat dat voorstel ertoe strekt de besluitvormingsprocedures zodanig te stroomlijnen en de beroepsgangen inzake met elkaar samenhangende vergunningen zodanig te bundelen dat onnodig tijdverlies wordt vermeden. De visie dat deze op efficiency en versnelling gerichte ontwikkeling haaks zou staan op hetgeen wordt beoogd met de Awb, delen wij niet: zoals hierboven aangegeven, dient de harmonisatie van voorbereidingsprocedures in de Awb eveneens de doelmatigheid.

De waardering van de leden van de PvdA-fractie en ook de CDA-fractie voor onze uiteindelijke keuze om bij toepassing van afdeling 3.4A af te zien van de verplichte bezwaarschriftprocedure, strekt ons in de overtuiging dat met de thans voorgestelde regeling zowel de zorgvuldigheid als de doelmatigheid van besluitvormingsprocedures is gediend. Graag nemen wij overigens het bij de leden van de PvdA-fractie levende misverstand weg dat de bezwaarschriftprocedure nog wel facultatief mogelijk zou zijn. Artikel 7:1 (in de oude nummering: 6.3.1a) Awb sluit in dit geval de mogelijkheid van het maken van bezwaar uit. De bezwaarschriftprocedure blijft dus altijd achterwege.

De leden van de PvdA-fractie toonden over het plaatsen van de voorbereidingsprocedure in de Awb nog aarzelingen, die niet minder werden nu volgens hen delen van de procedure «achter blijven» in de Wabm. Wij nemen aan dat deze leden met die achterblijvende onderdelen doelen op hoofdstuk 13 van de Wm zoals dat ingevolge artikel II, onderdeel EEE, van het wetsvoorstel komt te luiden. In het gewijzigde hoofdstuk 13 zijn echter alleen nog die regels gehandhaafd die betrekking hebben op specifieke milieubesluiten. Zo bevat artikel 13.2 regels over de afstemming tussen de voorbereidingsprocedure en de milieu-effectrapportage. Het gaat daar dus om aanvullende regels, die geen algemeen karakter hebben en waarvoor de Awb derhalve niet de geschikte plaats is.

Wat de toepassingsmogelijkheden van afdeling 3.4A buiten het milieu-terrein betreft, verwijzen wij de leden van de PvdA-fractie naar de beantwoording van de desbetreffende vraag van de leden van de CDA-fractie. De toepassing van afdeling 3.4A op trajectnota's als bedoeld in de Tracéwet zal worden geregeld door middel van een nota van wijziging bij het wetsvoorstel Tracéwet. Deze nota van wijziging zal de Kamer

bereiken bij gelegenheid van het uitbrengen van de memorie van antwoord bij genoemd wetsvoorstel. Verwijzend naar bij voorbeeld de procedures rond bestemmingsplannen achtten de leden van de PvdA-fractie het niet op voorhand duidelijk waarom t.o.v. de Awb «afwijkende regelingen» zouden blijven bestaan. Wij willen de indruk wegnemen dat in de bijzondere wetgeving tal van afwijkende voorbereidingsprocedures worden gehandhaafd. Dat is geenszins het geval. Ook de procedures bij bestemmingsplannen krijgen vorm volgens een van de «modellen» van de Awb. In dat kader wordt namelijk de in afdeling 3.4 van de Awb geregelde procedure van toepassing verklaard. Wij verwijzen deze leden naar de wijziging van artikel 23 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, opgenomen in het wetsvoorstel voltooiing eerste fase herziening rechterlijke organisatie (kamerstukken II 1991/92, 22 495, nrs. 1-2, blz. 84).

De leden van de PvdA-fractie vroegen voorts of overwogen is om de voorbereidingsprocedure in gelijke bewoordingen zowel in de Awb als in de Wabm te regelen, hetgeen de toegankelijkheid van met name de Wabm zou kunnen vergroten. Mede naar aanleiding van daartoe strekkende adviezen van de Centrale raad voor de milieuhygiëne (Crmh), is deze mogelijkheid inderdaad overwogen. De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de ondergetekenden waren – en zijn – daarvan echter geen voorstanders. Het «dubbel regelen» van hetzelfde onderwerp in twee wetten zou een novum zijn, dat uit een oogpunt van goed wetgevingsbeleid moet worden afgeraden. Tussen beide wetteksten zouden interpretatieverschillen kunnen ontstaan, omdat wettelijke bepalingen soms worden geïnterpreteerd in het licht van de wet waarin zij zijn opgenomen. Verder is het gevaar aanwezig dat de twee wetteksten, bij voorbeeld door het aanbrengen van wijzigingen in één van beide wetten, in de loop der tijd divergenties gaan vertonen. Daarnaast zijn er bezwaren van wetseconomische aard: het is weinig doelmatig als bij een wijziging van bepalingen van de voorbereidingsprocedure steeds een identieke wijziging moet worden aangebracht in twee wetten.

Onder verwijzing naar het begrip «bedenkingen» vroegen de leden van de PvdA-fractie voorts of alle begrippen die in de Wabm en de Awb worden gehanteerd wel op elkaar afgestemd c.q. gelijkkluidend zijn. Wij kunnen deze vraag bevestigend beantwoorden. Dit wetsvoorstel bevat mede de noodzakelijke terminologische afstemming van de Wabm/Wm op de Awb. Zo is het woord «bezwaren» steeds vervangen door «bedenkingen» in al die gevallen waarin het niet gaat om een voorziening tegen een reeds genomen besluit, maar om een voorziening in het kader van de voorbereidingsprocedure.

Deze leden wensten verder een verduidelijking van het op blz. 3 van de memorie van toelichting verwoorde uitgangspunt dat afdeling 3.4A steeds onverkort van toepassing zou moeten worden verklaard. In antwoord op hun vraag terzake merken wij op dat afwijkingen in beginsel moeten worden vermeden. De eenheid van wetgeving, een van de doelstellingen van de Awb, vergt immers zoveel mogelijk uniforme procedures. De kenbaarheid van het recht wordt daardoor vergroot. Volledige uniformiteit is echter onmogelijk. Daarvoor is het scala aan op de bestuursrechtelijke wetgeving gebaseerde besluiten en de omstandigheden waaronder de besluiten worden genomen te divers. Om deze reden geldt onverkorte toepassing van afdeling 3.4A wel als beginsel, maar kan niet volledig worden uitgesloten dat soms een uitzondering moet worden gemaakt. Een voorbeeld van een uitzondering is artikel 13.7 Wm, zoals dat komt te luiden ingevolge het onderhavige wetsvoorstel. Dit artikel bevat een uitzondering op de maximale beslistermijn van zes maanden (artikel 3.4A.5.1) in gevallen waarin de beslissing betrekking heeft op een inrichting, gelegen op een terrein

waaromheen nog geen ingevolge de Wet geluidhinder verplichte zonerings heeft plaatsgevonden. In die gevallen zal het betrokken bestuursorgaan een beslissing op de aanvraag om een vergunning moeten aanhouden totdat de zone tot stand is gekomen.

De leden van de PvdA-fractie vroegen de regering ten slotte of de vrees van de Crmh kan worden ontzenuwd dat bij de implementatie van afdeling 3.4A problemen zullen ontstaan. Deze bezorgdheid komt voort uit de omstandigheid dat op het milieuterrein kort na elkaar twee algemene regelingen van kracht worden: eerste de nieuwe Wet milieubeheer en vervolgens de Awb (inclusief afdeling 3.4A). Wij delen de vrees van de Crmh niet. De overgang naar het regime van de Awb zal betrekkelijk soepel kunnen verlopen, omdat de Wm-procedure inhoudelijk nagenoeg gelijk is aan de procedure van afdeling 3.4.A. De veranderingen zitten voornamelijk in uiterlijkheden, zoals de artikelen waarnaar in publikaties van ontwerp-beschikkingen een aanvragen moet worden verwezen. Wij willen overigens niet ontkennen dat deze veranderingen een zekere alertheid vragen van de betrokken bestuursorganen. Wij menen echter dat deze niet zodanig zijn dat voor problemen moet worden gevreesd. De nieuwe afdeling 3.4A van de Awb wordt vanzelfsprekend ook ruimschoots voor het voetlicht gebracht in het kader van de activiteiten die door de Ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer onderscheidenlijk van Justitie en van Binnenlandse Zaken worden ondernomen met het oog op de invoering van de Wm onderscheidenlijk de Awb. Wat de Awb betreft verwijzen wij naar hetgeen wij over de invoeringsbegeleiding reeds hebben vermeld in de nota naar aanleiding van het aan de Tweede Kamer inzake wetsvoorstel 21 221 (kamerstukken II 1990/91, 21 221, nr. 8, blz. 14–16). Een bescheiden bijdrage aan de kenbaarheid en toegankelijkheid van de nieuwe regelgeving wordt daarnaast geleverd doordat de teksten van de Awb en de Wm, zoals gewijzigd ingevolge dit wetsvoorstel, integraal in het Staatsblad zullen worden gepubliceerd (zie het bij nota van wijziging ingevoegde tweede lid van artikel XIII). Voor de goede orde merken wij ten slotte nog op dat uit het overgangsrecht van de Awb (geregeld in artikel I van onderdeel 6 van wetsvoorstel 22 495) voortvloeit dat ten aanzien van op het tijdstip van inwerkingtreding van de Awb lopende voorbereidingsprocedures het oude recht (dus de bepalingen van de Wm) blijft gelden.

Wij zijn verheugd te vernemen dat de leden van de fractie van D66 konden instemmen met de wijze waarop in het wetsvoorstel de afstemming tussen de Awb en de milieuwetgeving heeft plaatsgevonden. Deze leden vroegen of het juist was dat er geen voornemens bestaan om afdeling 3.4A behalve in de Tracéwet ook op andere terreinen buiten het milieurecht van toepassing te verklaren. Zoals wij in antwoord op de vragen van de leden van de CDA-fractie reeds aangaven, bestaat inmiddels ook het voornemen om de procedure van toepassing te verklaren in de Ontgrondingenwet.

Voorts wilden de leden van de D66-fractie meer duidelijkheid over de mogelijkheid dat in gevallen waarin geen wettelijke verplichting tot toepassing van afdeling 3.4A bestaat, een bestuursorgaan de procedure gedeeltelijk toepast. Kan dan tegen het bestuursorgaan worden opgetreden, zo vroegen deze leden. Het geval zoals dat door de leden van de fractie van D66 wordt geschetst, zal zich in de praktijk niet snel voordoen. Indien er geen wettelijke verplichting is om een inspraakprocedure te volgen, kan een bestuursorgaan in incidentele gevallen besluiten om voor een bepaald besluit een inspraakprocedure van toepassing te verklaren. Dit kan zowel de eenvoudige procedure van afdeling 3.4 als de zwaardere procedure van afdeling 3.4A zijn. Als een bestuursorgaan inspraak mogelijk wil maken, maar daarvoor de extra

waarborgen van afdeling 3.4A niet nodig acht, dan ligt het in de rede dat het bestuursorgaan kiest voor het van toepassing verklaren van afdeling 3.4. Juist omdat afdeling 3.4 een eenvoudiger procedure biedt, is nauwelijks te verwachten dat men in dat geval zal kiezen voor de ingewikkelde weg om afdeling 3.4A van toepassing te verklaren en daarop vervolgens weer uitzonderingen te maken. In theorie staat het het betrokken bestuursorgaan echter vrij om deze ingewikkelde weg te kiezen.

De leden van de fractie van D66 brachten voorts de verhouding tussen de uitgebreide voorbereidingsprocedure en de verplichte bezwaarschriftprocedure ter sprake, naar aanleiding van de gemaakte keuze om de bezwaarschriftprocedure uit te sluiten indien de procedure van afdeling 3.4A is gevolgd. In dit verband zagen zij graag dat de regering nog eens inging op twee aspecten: ten eerste de principiële verschillen tussen de procedure van afdeling 3.4 en 3.4A en ten tweede de samenhang tussen het afzien van de bezwaarschriftprocedure en de uitzonderingen op het beginsel van rechtspraak in twee instanties.

Wij zetten nog eens uiteen waarom er na de procedure van afdeling 3.4 geen en na de procedure van afdeling 3.4A wel aanleiding is om af te zien van de bezwaarschriftprocedure. Er zijn tussen beide procedures niet onbelangrijke verschillen. In de memorie van toelichting (blz. 3) wezen wij reeds op de extra waarborgen die afdeling 3.4A biedt op het punt van het betrekken van andere bestuursorganen bij de voorbereiding, de ontvangstbevestiging van de aanvraag, de terinzagelegging van relevante stukken als rapporten, adviezen en eerdere besluiten en de mogelijkheid van een gedachtenwisseling. Voorts is gewezen op de maximale termijn van twaalf weken voor het opstellen van een ontwerpbesluit en de maximale beslistermijn van zes maanden. Daaraan kunnen onder andere nog worden toegevoegd de in afdeling 3.4A uitdrukkelijk geregelde mogelijkheid om stukken buiten kantooruren in te zien, de verplichting voor het bestuursorgaan om desgevraagd een kosteloze mondeling toelichting te verstrekken, de ontvangstbevestiging van schriftelijk ingebrachte bedenkingen en de verplichting voor het bestuursorgaan om bij de bekendmaking van het betrokken besluit uitdrukkelijk in te gaan op de ingebrachte bedenkingen. Dit zijn allemaal op zorgvuldige besluitvorming gerichte elementen, die bij de procedure van afdeling 3.4 niet uitdrukkelijk zijn voorgeschreven. Het is niet onredelijk te veronderstellen dat dit betekent dat bij besluiten die worden voorbereid overeenkomstig afdeling 3.4A de kans op gebreken in het besluit geringer is dan het geval is bij besluiten waarop afdeling 3.4 van toepassing is. Daarmee is overigens niet gezegd dat de procedure van afdeling 3.4 niet kan leiden tot zorgvuldige besluitvorming. Er zijn echter gradaties. Bij de procedure van afdeling 3.4A kan redelijkerwijs worden aangenomen dat, gezien de vele extra waarborgen, een bezwaarschriftprocedure weinig toegevoegde waarde meer heeft. Als is volstaan met de eenvoudiger procedure van afdeling 3.4 kan dit anders liggen, juist omdat het aantal zorgvuldigheidswaarborgen in dat geval geringer is. Een ander belangrijk verschil – de leden van de fractie van D66 wezen daar al op – is dat de procedure van afdeling 3.4A altijd betrekking heeft op een ontwerpbesluit. Bij de procedure van afdeling 3.4 kan dat ook het geval zijn, maar het is ook mogelijk (en in de praktijk vaak het geval) dat die procedure betrekking heeft op een aanvraag, dus zonder dat er reeds een ontwerpbesluit ligt. In dat laatste geval zal een bezwaarschriftprocedure in de regel een duidelijke meerwaarde hebben, aangezien uit de aanvraag uiteraard nog niet kan worden afgeleid welke beslissing het bestuursorgaan denkt te nemen.

Wat betreft het tweede punt – de samenhang tussen het afzien van de bezwaarschriftprocedure en de uitzonderingen op het beginsel van recht-

spraak in twee instanties – verwijzen wij naar de beantwoording van de door de leden van de CDA-fractie gestelde vragen op dit punt.

2. Artikelsgewijs

Artikel 3.4A.3.3

De leden van de PvdA-fractie vroegen te motiveren waarom artikel 4 (thans artikel 10) van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) in de Wm wel, maar in de Awb niet buiten toepassing is verklaard. In het derde lid van artikel 3.4A3.3 is – door het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 10 Wob – als hoofdregel vastgelegd dat geen stukken kunnen worden ingezien indien de omstandigheden aanwezig zijn waarop artikel 10 Wob betrekking heeft. Deze bepaling, die overigens ook geldt bij de procedure van afdeling 3.4 (zie artikel 3:11, tweede lid), dient onder andere ter bescherming van de aanvrager, bij voorbeeld indien de aanvraag vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens bevat. Artikel 3.4A.3.3, derde lid, geeft aan de formele wetgever de bevoegdheid om van deze bepaling af te wijken. Zulks is gebeurd in artikel 13.6 Wm, zoals dat ingevolge dit wetsvoorstel komt te luiden. Dit hangt samen met het feit dat de Wm – in navolging van de Wabm – op het punt van de openbaarheid een specifieke regeling bevat die ruimer is dan de Wob. Het gaat in artikel 13.6 Wm om een recht van de aanvrager tot inzage in niet van zijn kant ingebrachte stukken voordat die stukken ter inzage worden gelegd. Dit opdat hij zich kan beraden of hij een verzoek tot geheimhouding van gegevens wil indienen. Deze verzoekprocedure is geregeld in de artikel 19.3 tot en met 19.6. Wm: de aanvrager mag verzoeken een zogenoemde «tweede tekst» over te leggen. Artikel 19.3 Wm bevat minder mogelijkheden om openbaarmaking achterwege te laten dan de Wob. Artikel 13.6 Wm regelt derhalve een bevoegdheid die in direct verband staat met de specifieke regeling inzake openbaarheid in hoofdstuk 19 Wm.

Artikel 3.4A3.4

De leden van de PvdA-fractie vroegen voorts wat in het derde lid van dit artikel onder de vergoeding van kosten van het verstrekken van afschriften mag worden begrepen en of deze vergoeding is beperkt tot de kopieerkosten in strikte zin. Het gaat hier om de kosten die redelijkerwijs verband houden met het verstrekken van afschriften. De vergoeding kan zijn opgebouwd uit voor de hand liggende bestanddelen als de kosten van het papier en afschrijvingskosten van het kopieerapparaat. Voor zover de leden van de PvdA-fractie met een beperking tot «kopieerkosten in strikte zin» bedoelen dat de kopieerwerkzaamheden van de dienstdoende ambtenaar niet in aanmerking mogen worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de vergoeding, is dit onjuist. Het is geenszins onredelijk om bij het maken en verstrekken van kopieën een deel van de vaste kosten in rekening te brengen, mits maar in het oog wordt gehouden dat dit niet mag leiden tot bedragen die zo hoog zijn, dat het recht op kopieën in feite illusoir wordt.

Artikel 3.4A.4.4

Met de leden van de PvdA-fractie achten wij het onjuist als artikel 3.4A.4.4 zou worden gebruikt om de kring van inspraakgerechtigden verder te beperken dan de kring van belanghebbenden. Dit zou onder andere als ongewenst effect hebben dat sommige belanghebbenden noch gebruik kunnen maken van de uitgebreide openbare voorberei-

dingsprocedure noch van de bezwaarschriftprocedure. Overeenkomstig de suggestie van de leden van de PvdA-fractie is het onderhavige artikel bij nota van wijziging op dit punt gecorrigeerd.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales